

Als je parochies afmeet naar het grondgebied waar de parochianen wonen, dan hoort de gast van vandaag helemaal niet bij onze parochie. Maar dan mag uw verslaggever het woord ‘onze’ ook niet gebruiken. Gelukkig worden die grenzen tegenwoordig meer door het hart dan door de meetlat aangegeven. En dan zit het wel goed met Paul en zijn koffiegast.

Jan Donkers is al jaar en dag nauw verbonden met de activiteiten van de Jozefparochie. Misschien niet helemaal als een onbezoldigd vrijwilliger, maar de paar losse stuivers die hij met zijn werk voor ons verdient, kun je nauwelijks een vergoeding noemen. Wie is die Jan Donkeys ? Velen zullen hem herkennen als de dirigent van ons gemengd. koor Sint Jozef Cantorij, enkelen zullen denken aan de nieuwe wethouder voor het CDA in onze gemeente. Welnu, die laatste is het niet. Dat zal u duidelijk worden. Onze Jan is geboren in Eindhoven, maar zijn echte ‘roots’ liggen in Den Bosch.

Zijn vader was daar goudsmid en had als jonge man samen met een compagnon een juwelierswinkel in de Kerkstraat, tegenover de Sint Jan. In de tijd van de economische crisis die eind twintiger jaren van de vorige eeuw begon, was er natuurlijk in de juweliersbranche ook geen droog brood meer te verdienen.

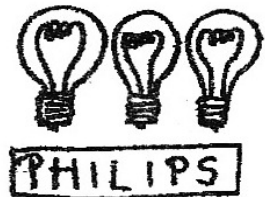
Maar vader Donkers kreeg ineens de kans van zijn leven.

Bij Philips in Eindhoven zochten ze iemand die een afdeling op wilde zetten waar diamanten bewerkt zouden worden en voorzien van een

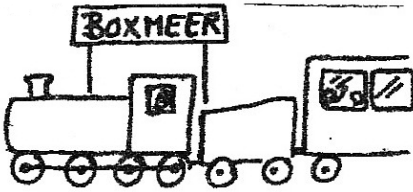
conisch toelopend gaatje waardoor de wolframdraad voor gloeilampen werd getrokken. Dat was specialistenwerk,

De vader van Jan, die nog niet zo lang getrouwd was, werd aangenomen. Dat hield wel in dat het paar naar Eindhoven moest verhuizen en dat deed pijn. Maar, hielden ze zichzelf voor,

Eindhoven was toch ook weer niet zó ver van Oeteldonk af en lag aan het spoor. De vader van de jonge mevrouw Donkers was leraar aan de KTA in Den Bosch, de school voor Kunst, Techniek en Ambacht. Het gebouw van die school staat er nog. Opa heette Janssen en kwam oorspronkelijk uit

Beugen. Hij zei altijd: “Het kan niet schelen waar je gaat wonen, als er maar een trein stopt”; omdat hij altijd de pest in heeft gehad als hij naar het station in Boxmeer of naar het Kruispunt Beugen moest lopen.

De nieuwe afdeling bij Philips ontwikkelde zich snel en goed en iedereen was tevreden.

De ontwikkelingen thuis liepen ook voorspoedig. In februari 1931 werd zoon Jan geboren en daarna nog twee zusjes.

Jan had een ordentelijke jeugd, met een vader met strenge opvattingen en een lieve moeder. Dat hoeft zeker niet met elkaar in tegenspraak te zijn ! In de oorlogsjaren doubleerde hij in de vierde klas. Omdat er wegens het vorderen van het schoolgebouw door de Duitsers een jaar lang geen les gegeven werd besloot het schoolhoofd dat alle leerlingen maar een jaar moest blijven zitten.

Van de oorlog weet Jan zich nauwelijks nare dingen te herinneren. Doordat de familie een goede vriend had, slager Verberne, was er altijd wel een stukje vlees en viel er altijd wel wat te ruilen en te ritselen. Hij herinnert zich nog wel duidelijk de bombardementen op Philips en het vliegveld. Ook de bevrijding door geallieerde tankeenheden op 18 september 1944 staat hem nog helder voor de geest.

De kinderen Donkers hebben vanaf hun zesde jaar hun hele verdere jeugd pianoles gehad en precies een uur per dag piano moeten spelen. Zodoende was er geen ruimte om een sport te beoefenen. Zij jongste zus is zelfs beroeps pianiste geworden.

De liefde voor, en de kennis van muziek hebben daarna ook steeds een rode draad gevormd door het leven van Jan.

Na de lagere school ging hij naar de Mulo met in zijn achterhoofd daarna naar het Conservatorium te mogen. Maar toen het zover was zei z'n vader: “Daar komt niks van in. Ga maar een echt vak leren, want in de muziek is het eeuwige armoe en daar kun je geen gezin op stichten”.

Jan ging toen maar naar de kweekschool in Eindhoven. Het ging per slot om zijn toekomst. Hij bleef thuis wonen. Toen hij een ogenblik Witte Pater wilde worden was het hek helemaal van de dam. Vader en moeder zagen in een kwade droom hun enige zoon al naar de missie in verre landen gaan. Daar werd dus ook zoveel mogelijk een stokje voor gestoken, overigens

op, den duur zeer tot Jan zijn vreugde toen hij met zijn latere bruid de geneugten van het leven had leren kennen.

Toen Jan in de vierde klas van de kweekschool zat draaide Pa. Donkers iets bij: “Maak nou eerst die kweekschool af en dan kun je daarna naar het conservatorium”.

Hij informeerde als ouder zelfs op het conservatorium in Tilburg en kwam terug met de mededeling dat Jan moest kiezen wat hij daar wilde studeren.

Jan wilt het al precies: piano, orgel en vooral directie.

Die laatste richting kenden ze nog niet zo goed daar.

Hij kwam via een relatie in contact met de bekende organist Huub Houët, de organist van de Catherinekerk in Eindhoven.

Die had thuis ook een pijporgel staan en vond dat Jan de orgellessen op school maar moest laten vallen, want dat kon Houët hem wel bijbrengen.

Met het afgezwakte pakket kon hij beginnen op het conservatorium.

Toen hij daar een jaar geweest was kwam er een kink in de kabel. Hij moest in 1951 in militaire dienst en nog wel in Den Haag. Omdat hij al kweekschool had kwam hij als administratieve kracht bij de luchtmachtstaf. Hij heeft amper een uniform gedragen en is nooit op de schietbaan geweest.

Jan zat bij de “hoge omes” op kantoor en woonde in de Alexander kazerne. Ineens kreeg hij een idee en hij vroeg aan ene generaal Manten of hij niet met buitengewoon verlof mocht om zijn muziekstudie af te maken. Die vertelde dat hij daar niet over kon beslissen maar stuurde hem naar generaal Aler, die in hetzelfde gebouw zat en de hoogste luchtmachtchef was. Deze werd ineens enthousiast. ‘Je wordt niet ontslagen, maar je mag in diensttijd naar het conservatorium in Den Haag en wij betalen het ook nog.’ Daar heeft Jan het tweede en derde jaar van zijn opleiding gedaan. De lessen bij Houët volgde hij op de zaterdagen.

Toen hij uit dienst kwam, na een korte verlenging vanwege de watersnoodramp in februari '53, moest hij nog precies één jaar conservatorium in Tilburg.

Daarna vond zijn vader dat Jan maar een baantje moest zoeken. Bij Philips natuurlijk, maar dat beviel hem niks. Ene Piet van de Goor werkte op het Arbeidsbureau. Hij was de broer van de koordirigent in de parochiekerk

van de familie Donkers, in welke kerk Jan tweede organist was. Deze vroeg hem of hij zin had om als jeugdbemiddelaar te komen werken. Zijn opleiding op de kweekschool speelde daarbij natuurlijk weer een rol. Tussen alle bedrijven door was er een grote familie uit de Achterhoek naar Eindhoven verhuisd, vader, moeder en 13 kinderen. Vader Lebbink, zo was de naam, was benoemd tot directeur van de kweekschool. Enkele jongens uit het gezin zongen bij het koor en Jan raakte bevriend met hen. Daarbij is het niet gebleven. Dochter Nel werd de keus voor het leven.

Plots kreeg Jan een telefoontje of hij naar Cuijk wilde als jeugdbemiddelaar op het Arbeidsbureau in-de Wilhelminastraat. 'Waar ligt dat Cuijk nou helemaal' vroeg Nel zich verbijsterd af. Toen hij het thuis vertelde was de eerste vraag: "Stopt er ook een trein?"

Omdat zijn vader dat wilde liep Jan op, de zaterdagen colleges Pedagogie en Sociologie aan de universiteit van Utrecht. Zwaar, maar met veel plezier.

Zijn directeur van het Arbeidsbureau in Cuijk, de heer Hofhuijzen, zorgde voor een woning. Jan moest op, het gemeentehuis komen. Toen hij via secretaris Buijsse op de kamer van burgemeester Janssen kwam stond die juist te vloeken voor het raam omdat de mussen al het nieuw ingezaaide gras achter zijn ambtswoning oppeuzelden. Daarop had hij uitzicht, vanaf de burgemeesterskamer. "Wat kom je doen?" bromde hij. '0 ja' en hij diepte uit zijn broekzak de sleutel van Marienweerd 5 op, en Jan kon trouwen. Dat was in 1959.

In '64 kwam de vraag of hij dirigent wilde worden van het mannen- en jongenskoor van de nieuwe Jozef parochie. Daar bleef uiteindelijk het koor 'Cantare' van over.

In 1966 vertrok Jan met zijn gezin - inmiddels waren een zoon en een dochter geboren - naar Zevenaar om inspecteur bij het nijverheidsonderwijs te worden. Het pad was geëffend door een vroegere collega. Het ministerie van onderwijs betaalde ook veel beter dan dat van sociale zaken. Hij had in Zevenaar een mooi huis en een mooie baan. En tijd om er wat koren bij te doen. Zo had hij in Wehl zeven jaar lang een groot koor van 80 man. Op den duur was het bestuur het niet eens met de muziekeus van de dirigent. Die wilde het niveau verhogen maar dat vonden die Achterhoekers maar niks. Het oude programma was toch goed genoeg. Jan trok zijn conclusies en verdween.

Toen kwam de vraag van pastoor van 't Erven uit Westervoort of hij daar een jongerenkoor wilde opzetten. Binnen de kortste keren had hij, samen met die inspirerende pastoor, een koor van 50 jongeren bijeen. Op een gegeven moment vertrok de pastoor naar Twente en kwam er een andere herder. Die was zo a-muzikaal dat hij binnen een mum van tijd alle koren de kerk uit joeg, inclusief de dirigent.

Eind jaren '70 ging het ministerie bezuinigen en een groot aantal inspecteurs moesten er uit, met behoud van salaris. Jan heeft tot begin jaren '80 nog halve dagen gewerkt. Toen de kinderen terug gingen naar Brabant zijn Jan en Nel er achteraan gegaan. Op uitdrukkelijk verzoek van Nel wel weer naar Cuijk. Daar stopte toen immers nog een trein !

Ze gingen wonen in de Heeswijkse Kampen en Jan werd door de parochie van de Heilige Jozef snel herontdekt. Of hij dirigent van het gemengd koor wilde worden.

Op bezoek bij Pastoor van den Acker en de toenmalige vicevoorzitter Frans van de, Boogaard kwamen ze snel tot een overeenkomst. Vooral ook omdat Jan de beloning niet zo belangrijk vond. Hij had immers al een goed salaris.

Anton Avontuur was eigenlijk de dirigent maar die werd wegens ziekte vooral vervangen door Toon Verstraaten uit Mill.

Het eerste wat Jan samen met de koorleden deed was het zoeken van een goede naam; letterlijk eerst en figuurlijk daarna. Ze besloten tot de naam "Sint Jozef Cantorij".

Dit koor was voor Jan meteen het prettigste koor dat hij ooit gehad heeft. Het repertoire werd bepaald door het kerkelijke karakter, men hoefde niet zo nodig Gregoriaans te zingen en de sfeer was geweldig. Bij de vele lekenkoren die hij gedirigeerd heeft was er heel vaak verschil van mening over de te zingen stukken. Iedereen wist telkens wat anders te verzinnen. Bij de Jozef Cantorij was dat nooit het geval.

Jan had vroeger een 9 gehad voor het vak 'compositie'. Hij kon de te zingen stukken gemakkelijk aanpassen aan de kwaliteiten die hij in zijn koor had. En dat was zijn lust en zijn leven. Er was veel interactie tussen hem en de zangers.

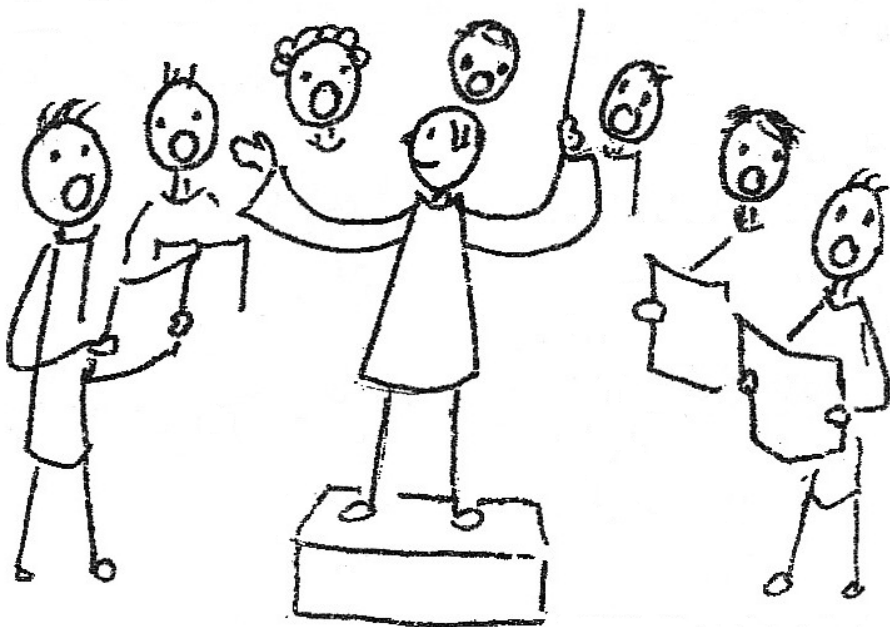
'Willen jullie het zó, nou dan schrijf ik het toch zó'. Hij verzucht nogmaals uit de grond van zijn hart: "De fijnste groep die ik ooit had".

Nu het koor zijn tenoren verloren heeft zou hij alle stukken moeten herschrijven voor drie partijen. En daartoe ontbreekt hem op zijn leeftijd nu een beetje de moed.

Met pijn in het hart, heeft hij zijn besluit om er mee te stoppen genomen. Hij houdt van de muziek en hij houdt van de mensen.

Hij speelt nog geregeld. piano en als het kan ook nog op een orgel. Zijn passie voor muziek is nog steeds niet verminderd.

Verder leest hij graag en veel. Dat heeft hij van oudsher mee gekregen. Je moest thuis werken, muziek maken of lezen. Lanterfanten was er niet bij. Zo werden mensen vroeger opgevoed. Kom er nu nog eens om !

Op zondag 5 november om 11 uur neemt de Jozefparochie afscheid van Jan Donkers. Hij wordt het laatste half jaar al waargenomen door Aafje Oostr. Ook zij heeft echter besloten de Jozef Cantorij te verlaten, omdat ze zoveel te doen heeft in haar eigen protestante kerk.

Aafje dirigeert nog het koor Cantorij tijdens de afscheidsmis voor Jan Donkers. Beide nemen daarna afscheid. Er is daarna gelegenheid om een hand te schudden, in de kerk of in het zaaltje.

Jan, bedankt voor je kwaliteit en je toewijding. Het moge jou en Nel goed gaan, samen met kinderen en kleinkinderen. Wij allen hopen het op de voet te kunnen blijven volgen.

Deze pdf-versie is gemaakt door Peter Broekmans.